

1947. január 2. hete.

Általános iskola VI. osztály.

A tanítás anyaga: Arany János: Itthon című költeményének tárgyalása.

Nevelési cél: Az otthon szeretete.

V á z l a t.

I. Előkészítés. a) Számonkérés.

b) Célkitűzés.

II. Tárgyalás. a) Arany Jánosról tanultak felújítása.

b) Athajlás a költeményre.

c) A költemény bemutatása.

d) A költemény gondolatesoportonként való tárgyalása.

Vágyódás a családi körbe.

Itt a legjobb a világon.

Felderül a munkás élet is benne.

Szinte megijjodik benne az ember.

Elfelejteti a gondokat.

„Hogy övéit el nem hagyja,

Ki mindnyájunk édes atyja.”

e) A költemény egészben való elolvasása és tartalmának elmondatása.

f) Elmélyítés. Hogy övéit el nem hagyja, Ki mindnyájunk édes atyja.

III. Összefoglalás. A családi élet melegségét, édességét éneklő költemény egy mélységes vallásos gondolatban hangzik ki. Vigyék el magukkal az életbe is.

1947. január 2. hete.

Általános iskola VI. osztály.

A tanítás tárgya: idéző mondatok: értelem, tartalom szerinti idézés.

Kapcsolás: A három kívánság.

V á z l a t.

I. Előkészítés. a) Alanyi és tárgyi mellékmondatok.

b) Célkitűzés.

II. Tárgyalás. Idézés. a) Példamondatok.

A három kívánság című mese felújításával.

„Hát gazdag vagy-e?” — kérdezi tovább.

Az asszony meg így felel: „Hát a tinó, meg a ló, meg a malac akkor hol marad?”

„Lásd, bolond — mondta az ura — oda a második kívánság!”

b) Midőn valakinek a szavait úgy mondjuk el, ahogy maga mondta el azokat, akkor *idézzünk*. (idéz = ide állít, ide hív: bírósági idézés.)

Azt a mondatot, amely másnak szavait tartalmazza, *idézett mondatnak*, azt pedig, melyet kíséretképpen előtte, vagy utána mondunk, *idéző mondatnak* nevezzük.

c) Az idézés kétféle lehet:

1. Szóról-szóra, ez a *szó szerinti idézés*,

2. vagy pedig a *hoggy* kötőszóval kezdve a saját szavainkkal, ez az *értelem szerinti idézés*.

Ha valaki szavait szóról-szóra idézzük, idézőjellet teszünk eléje és a végére.

III. Begyakorlás. Így szólt az Isten: — „Legyen világosság!”

Széchenyi István ezt mondta: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

„Már én csak azt tartom — így szólt az öreg, — legjobb az egyenes út.”

„Senki sem lehet boldog halála előtt” — mondta Szólon görög böles.

„Ha a föld Isten kalapja, hazánk a bokréta rajta” — írta Petőfi.

1947. január 3. hete.

Általános iskola VI. osztály.

A tanítás anyaga: Széchenyi áldozata című történelmi olvasmány.

(Olvasmánytárgyalási alapon.)

Széchenyi áldozata.

Odaérték a régi országház kapujához. Mind a hármuk lelke valami tiszta gyermekes örömben égett.

— Holnap írok az édesanyámnak — mondta Wesselényi báró.

— Ha megengeded, én is írok neki — tette hozzá István gróf, még pedig magyarul írok neki.

— Csak meg tudja érteni! — szólt tréfásan Esterházy gróf.

— Összeszedem minden tudományomat. Azt akarom, hogy az első levelem szent kezekbe jusson.

— Köszönöm — felelte Miklós báró s meghatottan szorongatta István gróf kezét.

— Ma a kerületi ülésen éppen a nemzeti nyelvről lesz szó — szólalt meg Esterházy Mihály.

— Kíváncsi vagyok, lesz-e valakinek bátorsága, hogy tanulási nyelvül a magyart követelje — mordult fel a báró, és keze hirtelen ökölbesorult. — Mégis csak gyalázat, hogy Magyarországon a fiúkat latinul, a leányokat pedig németül tanítják.

— Ameddig a törvényeink nyelve latin... — kezdett valami ellenvetést tenni Mihály gróf, de István közbevágott.

— Hát né legyen latin! Végre is a világnak már minden népe a saját nemzeti nyelvén szövegezi meg törvényeit... A nemzet akkor születik, amikor a saját nyelvén beszél. Esterházy gróf a fejét csóválta.

— Nagyon nehéz dolog. Előbb magyar nyelvet kellene teremteni.